

သင့်ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းအထိ ရေလွှမ်းမိုးရောက်ခဲ့ပါက သင့်ရေ ညစ်ညမ်းနေသည်ဟု သတ်မှတ်ပြီး ဘေးကင်းကြောင်း အတည်မပြုရသေးသရွေ့ ထိုရေကို သောက်သုံးရေ အဖြစ် မသုံးပါနှင့်။ ရေလွှမ်းမိုးနောက်တွင် ရေကို သောက်သုံးရန်၊ ချက်ပြုတ်ရန် သို့မဟုတ် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ရန် ဘေးကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ရေလွှမ်းမိုးချိန်နှင့် ရေလွှမ်းမိုးချိန်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရေတွင်းနှင့် စမ်းရေတွင်းများတွင် ဘက်တီးရီးယားများ၊ အဏုဇီဝပိုးမွှားများနှင့် မိလ္လာ၊ လောင်စာဆီ၊ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် စက်မှုလုပ်ငန်းမှ အညစ်အကြေးများ၊ ဓာတုပစ္စည်းများနှင့် ပြင်းထန်စွာ နာမကျန်းဖြစ်စေနိုင်သည့် အခြားပစ္စည်းများ ပါဝင်ပြီး ညစ်ညမ်းစေနိုင်သည်။

သင့်ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းအနီး ရေလွှမ်းခြင်း

သင့်ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းမှရေကို သင်စမ်းသပ်ပြီး ဘေးကင်းကြောင်း အတည်မပြုနိုင်သရွေ့ မသုံးပါနှင့်။
အထူးသဖြင့်-

- ၎င်းရေတွင်း၊ စမ်းရေတွင်း အပေါ် ရေလွှမ်းခဲ့လျှင်၊ ရေလွှမ်းဆဲဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် ရေလွှမ်းသည့်နေရာ အနီးတွင် တည်ရှိလျှင်
- ၎င်းရေတွင်း၊ စမ်းရေတွင်းမှ မွှေးသည့်အနံ့ထွက်လျှင်၊ လောင်စာဆီ သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်းအနံ့ထွက်လျှင်၊ လောင်စာဆီ သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်း ယိုဖိတ်ခဲ့သည်ဟု သံသယရှိသည့်နေရာ အနီးတွင်ရှိလျှင် အထူးသတိထားရမည်။

သင့်သုံးရေစနစ်အပေါ် ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ထိခိုက်မှုများကို စစ်ဆေးပါ

ရေလွှမ်းမိုးချိန်တွင် သင့်သုံးရေစနစ် အနီးဝန်းကျင်ကို မမြင်ခဲ့ပါက ထိုနေရာတစ်ဝိုက်မှ အပျက်အစီး၊ ရွှံ့နှင့်ရေ သို့မဟုတ် ရေတွင်း၊ စမ်းရေတွင်းပေါ်မှ ရွှံ့အကျင်းအကျန်များကို ကြည့်ပါ။ ၎င်းတို့သည် သင့်သုံးရေစနစ် ရေလွှမ်းခဲ့ကြောင်းပြသည့် လက္ခဏာများ ဖြစ်ကြသည်။

1. ဘေးကင်းသည်ဆိုမှ လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများကို စစ်ဆေးပါ-
 - ပေါက်နေသည့်/ပျက်စီးနေသည့် ဝါယာကြိုး သို့မဟုတ် လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာအစိတ်အပိုင်းများကို ရှာဖွေပါ။
 - လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုသို့ ရေဝင်မဝင် စစ်ဆေးပါ။ လျှပ်စစ်ဝါယာကြိုးများကို မကိုင်ပါနှင့်။
 - ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်း အကာ၏အပြင်ရှိ လျှပ်စစ်စနစ် ဝါယာချိတ်ဆက်မှုများ သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်စနစ်များ ရေတွင်ဆက်မြုပ်နေပါက ရေလွှမ်းရေ ပြန်မကျမီအထိ ပန်ပီကို မဖွင့်ပါနှင့်။
2. သုံးရေစနစ်၏ ထိခိုက်ပျက်စီးနေသည့် တည်ဆောက်ပုံ အစိတ်အပိုင်းများကို စစ်ဆေးပါ။
 - ရေတွင်းအကာကို စစ်ဆေးပါ - ရေတွင်းအကာ ကွေးနေပါက/အက်နေပါက ရေတွင်းအတွင်းသို့ ရေ နှုန်းနှင့် အပျက်အစီးများ ဝင်နိုင်ပြီး ညစ်ညမ်းနိုင်ခြေ ပိုမြင့်စေပါသည်။

- ရေတွင်းအဖုံးနှင့် အပိတ်ဆီးလ်တို့ကို ရေတွင်းအကာနှင့် သေချာမြဲမြံစွာ စစ်ဆေးပြင်ဆင်ပါ။ ရေတွင်းအဖုံး ချောင်နေပါက နန်းနှင့် အပျက်အစီးများ ရေတွင်းအတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါသည်။
 - စမ်းရေတွင်းအကာ၏ ကျောက်ပြားများနှင့် တည်ဆောက်ပုံ အစိတ်အပိုင်းများ ရေလုံမလုံနှင့် နေရာရွေ့မရွေ့ စစ်ဆေးပါ။
3. သင်၏ သုံးရေစနစ် ဆိုးရွားစွာ ချို့ယွင်းပျက်စီးသွားပါက၊ [လိုင်စင်ရ ရေတွင်းတူးဖော်သူ \(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#) (သို့မဟုတ်) သင့် [ဒေသရှိ အင်ဂျင်နီယာ\(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)ထံဆက်သွယ်ပါ။](#)
 4. သင်၏ ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းအနီး လောင်စာ သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်းများ ယိုဖိတ်ထားသည်ဟု သိရှိရပါက [ဗားမောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဌာန \(DEC\) ယိုဖိတ်မှုစီမံခန့်ခွဲရေး\(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#) သို့ ရုံးချိန် (မနက် 7:45 - ညနေ 4:30) အတွင်း ဖုန်း 802-828-1138 သို့ဆက်သွယ်၍ဖြစ်စေ၊ ရုံးချိန် ပြင်ပ ဖြစ်ပါက ဖုန်း 800-641-5005 သို့ဆက်သွယ်၍ဖြစ်စေ သတင်းပေးပို့ နိုင်ပါသည်။ လောင်စာ သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်း ယိုဖိတ်မှုကြောင့် သင်၏ရေတွင်း ထိခိုက်မှုရှိသည်ဟု သံသယရှိလျှင်လည်းကောင်း၊ သင့်ရေသည် မွေးသည့်အနံ့ သို့မဟုတ် လောင်စာအနံ့ သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်းအနံ့ ထွက်ရှိနေပါကလည်းကောင်း ထိုရေကိုသောက်သုံးခြင်းမပြုပါနှင့် ။
 5. သင်၏ မိလ္လာစနစ်တွင်လည်း ထိခိုက်မှုများ၊ ပြဿနာများရှိနေနိုင်ပါသည်။ [သင်၏ မိလ္လာစနစ်ကို ပြုပြင်ရန် ကူညီနိုင်မည့် သူများ၊ အရင်းအမြစ်များကို ရှာဖွေရန်နိပ်ပါ။](#) ဤစာမျက်နှာရှိ လင့်ခ်များသည် သင့်အား ကူညီနိုင်မည့်သူများနှင့် အရင်းအမြစ်များဆီသို့ ခေါ်ဆောင် သွားပါလိမ့်မည်။ အခြားသော ဘာသာစကားဖြင့် သတင်း အချက်အလက်များ ရယူလိုပါက သဘာဝအရင်းအမြစ်များ အေဂျင်စီ၊ [အီးမေးလ် ANR.CivilRights@vermont.gov](#) သို့မဟုတ် ဖုန်း 802-636-7827 သို့ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

သင့်ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းအပေါ်ရေလွှမ်းမှုကြောင့် ထိခိုက်ခဲ့လျှင်

ဘက်တီးရီးယား ပိုးမွှားများသည် ရေကြီးမှု ဖြစ်ပွားပြီးနောက် သောက်သုံးရေညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်ပွားစေသည့် အကြောင်းအရင်းများထဲတွင် အဖြစ်များဆုံးသော အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဘက်တီးရီးယား ပိုးမွှားများကြောင့် သင်၏ ကျန်းမာရေးထိခိုက်ကာ နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု မပြုလုပ်ပဲ ရေကို မသောက်သုံးပါနှင့်။

1. စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု မပြုလုပ်ရသေးချိန် နှင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုတွင် ကိုလီဖောင်းနှင့် အီးကိုလိုက် ဘက်တီးရီးယားပိုးများ “မတွေ့ရှိ” ဟုအဖြေမရသေးသရွေ့ **သင်၏ရေကိုအောက်ပါတို့အတွက် အသုံးမပြုပါနှင့်**
 - သောက်သုံးခြင်း
 - ချက်ပြုတ်ခြင်း
 - ပန်းကန်ဆေးခြင်း
 - ဖျော်ရည် သို့မဟုတ် ရေခဲ ပြုလုပ်ခြင်း
 - အသီးအနှံနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ဆေးကြောခြင်း

- သွားတိုက်ခြင်း
 - ကလေးနို့ဘူးဖျော်ခြင်း
2. ဘေးကင်းသည်ဟု သိထားပြီးသည့် ရင်းမြစ်တစ်ခုမှ ရေရယူပါ။
 - မြို့စာကြည့်တိုက်၊ မြို့တော်ခန်းမ၊ မီးသတ်ဌာန၊ ကျောင်း၊ ဘုရားကျောင်း၊ သို့မဟုတ် မြို့တော်ရုံးတို့ ကဲ့သို့သော ဘေးကင်းသည်ဟု သိထားသည့် ရေရင်းမြစ်တစ်ခုမှရေကို အစားအစာ ထည့်သွင်းနိုင်သည့် ပုံး/ဘူးများတွင် ထည့်သွင်းထားပါ။
 - ရေသန့်ဘူးဝယ်ပါ။
 - ရေသန့်ကားမှ ရေဝယ်ပြီး ရေတိုင်ကီတစ်ခုနှင့် ထည့်ထားပါ။ [ရေသန့်ကားစာရင်း \(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#)ကို ရှာကြည့်ပါ သို့မဟုတ် အင်တာနက်ပေါ်တွင် “bulk water haulers Vermont” ဟု ရှာဖွေပါ။
 - ဘေးကင်းသည်ဟု သိထားသည့် ရင်းမြစ်မှ ရေမရနိုင်ပါကရေတွင်ပါဝင်သည့် ဘက်တီးရီးယားနှင့် အခြားအဏုဇီဝပိုးမွှားများ သေစေရန် **သင်သုံးမည့်ရေကို တစ်မိနစ်အဆူ ကြိုချက်ပါ။** အောက်ပါအခြေအနေများတွင် ရေမကြိုချက်ပါနှင့်-
 - သင့်ရေအတွင်း ဓာတုပစ္စည်းအနံ့ရလျှင် သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်းများ မြင်တွေ့ရလျှင်
 - လောင်စာဆီ သို့မဟုတ် ဓာတုပစ္စည်း ယိုစိမ့်မှုရှိသည်ဟု သင်ထင်လျှင်
 - ရေညစ်နေလျှင် သို့မဟုတ် နန်းများနှင့် ပြည့်နေလျှင်။
 - ရေသန့်ကားမှလာပို့သည့်ရေဖြင့် ညစ်ညမ်းနေသည့် သင့်ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းကို **မဖြည့်ပါနှင့်။** ရေကို အစားအစာ ဘေးကင်းစွာ ထည့်သွင်းနိုင်သည့် ပုံး/ဘူးအတွင်း ထည့်သွင်းထားပါ။

သင်၏ သောက်သုံးရေကို မည်သို့ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမည်နည်း။

1. ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများ ရှိမရှိ စမ်းသပ်သည့် ကိရိယာ (Bacteria Test Kit) ကို တစ်ခုလျှင် \$14 ဖြင့်မှာယူရန် ကျန်းမာရေးဌာန ဓာတ်ခွဲခန်း၊ ဖုန်း 802-338-4724 သို့ဆက်သွယ်ပါ။
2. ရေနမူနာ မယူမီ -
 - ရေတွင်းပတ်လည် သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်း ကန်ဘောင်အတွင်းရှိ မျက်စိဖြင့်မြင်နိုင်သော ရွှံ့များ၊ နန်းများ၊ အမှိုက်သရိုက်များကို ဖယ်ရှားပါ။
 - သင်၏ရေသည် ရွှံ့များဖြင့် နောက်ကျိနေပါက၊ ရေများ ကြည်လင်ပြီး အနည်များ ရှင်းလင်းသွားသည်အထိ ပြင်ပရေဘုံပိုင်ကို ပိုက်ဖြင့်ဆက်၍ ဖွင့်ချထားပါ။ ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်း၏ အရွယ်အစား၊ အတိမ်အနက်နှင့် ညစ်ညမ်းမှု အတိုင်းအတာပေါ် မူတည်၍ မိနစ် 30 မှ နာရီပေါင်းများစွာ သို့မဟုတ် ရက်ပေါင်းများစွာကြာနိုင်သည်။
3. နမူနာယူရာတွင် စမ်းသပ်ကိရိယာတွင် ပါရှိသည့် ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာပါ။ နမူနာကို နမူနာယူသည့်ရက်မှာပင် နေ့တွင်းချင်း ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပါ။
4. နမူနာကို ကျန်းမာရေးဌာန ဓာတ်ခွဲခန်း (သို့မဟုတ်) အနီးဆုံး ဒေသန္တရကျန်းမာရေးရုံးသို့ တနင်္လာနေ့မှ ကြာသပတေးနေ့အတွင်း ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပါ။ မည်သည့် အချိန်တွင် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ရမည်ကို သိရှိရန် [အချိန်ဇယားတွင်ကြည့်ရှုပါ \(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#)။
5. ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများ ရှိမရှိ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုအဖြေကို အလုပ်ဖွင့်ရက် နှစ်ရက် အတွင်း ရရှိရပါမည်။

6. စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုတွင် ကိုလီဖောင်း နှင့် အီးကိုလိုင်း ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများ “မတွေ့ရှိ”ဟု အဖြေမရသေးသရွေ့ သင်၏ရေကိုအသုံးမပြုပါနှင့်။ ဘေးကင်းသည်ဟု သိရှိထားသော အရင်းအမြစ်မှ ရေကို သာရယူသုံးစွဲပါ သို့မဟုတ် ရေကို အသုံးမပြုမီ တစ်မိနစ်အဆူ ကျိုချက်ပါ။

ရေတွင် ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများ ရှိမရှိ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုအဖြေ ရရှိပြီးနောက်

- အဖြေတွင် ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများ "တွေ့ရှိသည်"ဟု ပါရှိပါက၊ [ရေကျသွားပြီးနောက် သင်၏ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းကို ပိုးမွှားသန့်စင်ရန် ဖော်ပြပါအချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါ။ \(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#) သင်၏ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းကို ပိုးမွှားသန့်စင်ရန် အကူအညီလိုအပ်ပါက၊ [ဒေသခံ ရေတွင်းတူးဖော်သူ \(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#) သို့မဟုတ် [ရေအရည်အသွေး ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် \(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လင့်ခ်\)](#) ထံသို့ဆက်သွယ်ပါ။
- သင်၏ရေတွင်း သို့မဟုတ် စမ်းရေတွင်းကို ပိုးမွှားသန့်စင်ပြီးနောက်၊ ပိုးမွှားများကျန် ရှိ၊ မရှိကို ကလိုရင်းအနံ့များပျောက်ပြီး 2 ရက် မှ 3 ရက်အကြာတွင် ထပ်မံ၍ စမ်းသပ်စစ်ဆေးပါ။ ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများ ရှိမရှိ စမ်းသပ်သည့် ကိရိယာ (Bacteria Test Kit) ကို တစ်ခုလျှင် \$14 ဖြင့်မှာယူရန် ကျန်းမာရေးဌာန ဓာတ်ခွဲခန်း၊ ဖုန်း 802-338-4724 သို့ဆက်သွယ်ပါ။

Flooding Can Contaminate Your Well or Spring

Assume your water is contaminated if floodwater has reached your well or spring, and do not use it for drinking until you know it is safe. Water may not be safe to use for drinking, cooking or cleaning after a flood. During and after flooding, private wells and springs can become contaminated with bacteria, microorganisms and other pollutants from sewage, heating oil, agricultural or industrial waste, chemicals, and other substances that can cause serious illness.

Flooding Near Your Well or Spring

Do not use the water from your well or spring until you have it tested and you know it's safe, especially if:

- It was or is covered with floodwaters or located near flooding
- It smells sweet or smells like fuel or chemicals, or is near a suspected fuel or chemical spill

Inspect Your Water System for Flood Impacts

If you did not see the area during the flood, look for debris and mud in the area and water or mud stains on the well or in a spring. These are signs that your system was flooded.

1. If it is safe to do so, inspect electrical components:
 - Look for exposed/damaged wiring or electrical components.
 - Check whether water entered any electrical components. Do not touch electrical wires.
 - If electrical connections or controls located outside the well casing or spring box remain submerged, do not turn on the pump until the floodwater has gone down.
2. Check for damaged structural components of the water system.
 - Check the well casing - A bent/cracked well casing may allow water, sediment and debris to enter the well and increase the risk of contamination.
 - Check the well cap and seal to make sure they are securely fastened to the well casing. Sediment and debris may enter the well through a loose well cap.
 - Inspect spring box tiles and structural components to see if they are sealed and stayed in place.
3. If your water system appears severely damaged, call a [licensed well driller](#) or your [regional engineer](#).

4. If heating fuel or chemicals are known to have been spilled near your well or spring, call the [Vermont Department of Environmental Conservation \(DEC\) Spill Management](#) during business hours (7:45 a.m. - 4:30 p.m.) at 802-828-1138 or outside business hours at 800-641-5005 to report the spill. **Do not drink the water** if you suspect a fuel or chemical spill has impacted your well or if your water smells sweet or like fuel or chemicals.
5. You may also be having problems with your septic system. [Find resources to help you with your septic system](#). The links on this page go to resources. To get information in another language, contact the Agency of Natural Resources at ANR.CivilRights@vermont.gov or 802-636-7827.

If Your Well or Spring Has Been Affected by Flooding

Bacteria are the most common drinking water contaminants after a flood. Bacteria can make you sick. Do not drink your water until you have it tested.

1. Until your water has been tested and your results show total coliform and E. coli bacteria were “not detected,” **do not use your water** for:
 - Drinking
 - Cooking
 - Washing dishes
 - Making juice or ice
 - Washing fruit and vegetables
 - Brushing teeth
 - Preparing baby formula
2. Get water from a known safe source.
 - Fill food-safe containers with water from a known safe source, like the town library, town hall, fire department, school, church or town office.
 - Buy bottled water.
 - Buy water from a bulk water hauler and fill up a water tank. Find a [list of bulk water haulers](#) or search the internet for "bulk water haulers Vermont."
 - If you can't get water from a known safe source, **boil your water for one minute** to kill bacteria and other microorganisms that may be in the water. Do not boil water if you:
 - Smell or see signs of chemicals in your water
 - Think there was a nearby fuel or chemical spill

- See that the water is cloudy or full of sediments.
- **Do not** fill your contaminated well or spring with water delivered by a water hauler. Instead, keep the water in food-safe containers.

How to Test Your Drinking Water

1. Call the Health Department Lab at 802-338-4724 to order a bacteria test kit for \$14.
2. Before taking a water sample:
 - Remove any visible mud, sediment, and other debris from around the well casing or from within the spring box.
 - If your water is muddy or cloudy, run the water from an outside spigot with a hose attached until the water becomes clear and free of sediments. This may take 30 minutes to several hours or days, depending on the size and depth of the well or spring and extent of contamination.
3. Follow the instructions in the test kit for taking the sample. Make sure you are taking the sample the same day you are returning it.
4. Return the sample to the Health Department Lab or the closest local health office Monday through Thursday. [Check the schedule](#) to see when the sample needs to be returned.
5. You should receive your bacteria results within two business days.
6. **Until the test results show that total coliform and E. coli bacteria were "not detected," do not use the water.** Get water from a safe known source or boil it for one minute before using it.

After You Receive Your Water Results

- If your results show that bacteria were "detected," [follow steps to disinfect your well or spring](#) after the floodwater has gone down. If you need help disinfecting your well or spring, contact a [local well driller](#) or [water quality expert](#).
- After disinfecting your well or spring, retest your water for bacteria 2 to 3 days after the smell of chlorine is gone. Call the Health Department Lab at 802-338-4724 to order a bacteria test kit for \$14.